

Sygn. akt IV CSK 334/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku J. M.
przy uczestnictwie R. D. i E. D.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i oddala wniosek wnioskodawcy o przyznanie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący odwołał się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, oraz wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej to nie występują te przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurystycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100). W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty (wywód prawny) świadczące o kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Okręgowy. Przypomnieć należy, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest stanowisko skarżącego, że jest ona oczywiście uzasadniona, to w uzasadnieniu wniosku powinien on zawrzeć wywód prawny wykazujący takie kardynalne naruszenie prawa (por np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 135, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Skarga kasacyjna takiego przekonywującego

wyvodu nie zawiera. Poza tym, nie można z przesłanką określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. równocześnie podnosić, że w ramach naruszenia tych samych przepisów w sprawie pojawiło się istotne zagadnienie prawne. Jest to błąd logiczny, albowiem, gdy wchodzi w rachubę zagadnienie prawne skarga kasacyjna nie może być oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., V CSK 550/07, niepublikowane).

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepubl.). Powołanie się na istnienie owego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym, skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243). Skarżący nie przedstawili tak wyartykułowanego zagadnienia prawnego.

Zakres kognicji sądu rozpoznającego sprawę o rozgraniczenie nie budzi wątpliwości, podobnie jak stosowanie kryteriów ustalenia granicy określonych w art. 153 k.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego i doktrynie utrwalony jest pogląd, że w przypadku sporności granic, ich ustalenie powinno nastąpić w pierwszej kolejności według stanu prawnego, a więc stanu wynikającego przede wszystkim z dokumentów w postaci: map, wyrysów map, operatów geodezyjnych, wyników pomiarów geodezyjnych będących podstawą ewidencji gruntów i wpisów w księgach wieczystych. Natomiast zasada wzajemnego wyłączenia kryteriów przewidzianych w art. 153 k.c. wyklucza korygowanie przebiegu granic ustalanych według stanu prawnego poprzez włączenie kryterium ostatniego spokojnego stanu posiadania, czy kryterium wszelkich okoliczności w tym względów celowości zarówno, co do całej granicy, jak i jej

fragmentów. Przyjmuje się również, iż wątpliwość, co do stanu prawnego nieruchomości, nie uzasadnia jeszcze dokonania rozgraniczenia według kryterium ostatniego stanu spokojnego posiadania, bowiem sama wątpliwość nie wystarczy do stwierdzenia, że stanu prawnego nie da się ustalić. W postępowaniu rozgraniczeniowym nie jest wyłączona możliwość ustalenia takiego stanu prawnego, który uzasadnia przebieg linii granicznych w miejscach, przez które granice przedtem nie przebiegały. Podstawą rozgraniczenia jest aktualny stan prawny, mianowicie z chwili orzekania, choćby w jego wyniku nastąpiło ustalenie dotychczas nieistniejących granic (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2016 r., II CSK 836/15, z dnia 22 kwietnia 1974 r., III CRN 41/74, OSP 1975, Nr 4, poz. 96, z dnia 6 maja 1974 r., III CRN 81/74, OSNCP 1975, Nr 4, poz. 65, z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 63/96, niepubl., z dnia 3 września 1981 r., III CRN 171/81, OSNC 1982, Nr 4, poz. 51, z dnia 17 października 2000 r., I CKN 851/98, niepubl., z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CSK 180/13, niepubl., z dnia 27 lutego 2013 r., IV CSK 357/12, niepubl., z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CSK 596/10, niepubl., z dnia 5 grudnia 2003 r., IV CK 255/00, niepubl., z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CSK 596/10, niepubl. i orzeczenia w nim powołane).

Przez stan prawny należy rozumieć również stan powstały na skutek zasiedzenia przygranicznych pasów gruntów, o czym Sąd rozstrzyga w sprawie o rozgraniczenie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1967 r., III CRN 424/66, OSNCP 1967, Nr 11, poz. 206, z dnia 22 kwietnia 1974 r., III CRN 41/74, OSPiKA 1975, Nr 4, poz. 96, z dnia 5 grudnia 2003 r., IV CK 255/02, niepubl.). Warunkiem możliwości rozważania kwestii zasiedzenia przygranicznych pasów ziemi w ramach kryterium stanu prawnego granic gruntów jest uprzednie ustalenie przebiegu linii granicznej według dokumentów zaświadczających o zasięgu prawa własności sąsiadujących ze sobą właścicieli (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CSK 180/13, niepubl.).

Sąd Okręgowy dokonał ustalenia przebiegu granicy według stanu prawnego i uwzględnił, że doszło do zasiedzenia przygranicznego pasa gruntu przez poprzedników prawnych wnioskodawcy, co wynika z prawomocnego postanowienia przywołanego przez Sąd.

Z tych względów, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Oddalono zgłoszony w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o zasądzenie kosztów postępowania z tego względu, że odpowiedź została wniesiona po terminie.

jw